

1977- שנת המכבייה מאת ד"ר מיכאל שניידמן

בשנה זו קיבלנו תגבורת משמעותית מתוך עליה מדרום אפריקה, הולנד, שבדיה, ברה"מ ומדינות אחרות. הבולטים מבניהם היו אווה אונגליק, אשר יצגה את שבדיה במכביה ונשארה בארץ והייתה לאלופת ישראל במשך שנים בהמשך. מיכאל רפפורט "פיספס" את המכבייה, אך מייד לאחריה הצטרף לנבחרת, היה אלוף ישראל בזוגות מעורבים, תקופה קצרה שימש כמאמן נבחרת ישראל ו-העיקר- הקים ומוביל במשך שנים רבות את הבדמינטון בירושלים. ויקטור יוסים סיים את לימודיו בחיפה, התמקם בראשון לציון ומייד החל לפעול שם על מנת לפתח, למסד ולקדם את המועדון - אותו הוא מוביל עד היום.

הפעילות גדלה וכך, כבר בשנה שנייה לקיומה, ליגה ישראלית התפצלה ל 2- ליגה לאומית וליגה ארצית. הלאומית הורכבה מ 4 הראשונות משנה הקודמת- אשדוד ו אשדוד א, פרדס-חנה ואשקלון. ראשון לציון וקראון-גבעתיים השלימו את השישייה. ניתן לקרוא לקבוצת קראון-גבעתיים דאז קבוצת עולים- מייק רפפורט, ווארט בוטוליה-עולה מהולנד, אלחנן קרון ואריה סמולנסקי – מברה"ם. בצוותא עם חיה ואריה גרינשטיין הם זכו בבכורה בליגה הלאומית. אשדוד ירדה למקום השני, פרדס-חנה – לשלישי. אשקלון נשארה רביעית, כי הפעם היא הקדימה את אשדוד השנייה. יש לציין שאת מועדון אשקלון יסד והוביל במשך שנים רבות דני דניאל (עדיין משחק בוותיקים) אשר גידל גם בן ליער לשחקן מוכשר ואת בת שירלי לאלופת ישראל. לליגה הארצית נרשמו 9 קבוצות. הן חולקו לאזור הצפון – פרדס-חנה ב, פרדס-חנה נוער, חיפה, זיכרון יעקב וקרית חיים – ואזור הדרום – אשקלון ב, גבעתיים ב, נבחרת ישראל לנשים ואשדוד ב. כדי לפתח ולספק לאנשים הזדמנויות לשחק ולהתקדם אפשרנו אז דברים לא שגרתיים- כגון קבוצת נוער מפרדס-חנה ונבחרת נשים. עבור נוער זה היה מתן אפשרות "להשתתף". הסיבה לנבחרת נשים, כקבוצה נפרדת, הייתה בכך, שרוב שחקניות הנבחרת התמקם בקראון-גבעתיים. בליגה הארצית באותם הימים לא הייתה חלוקה גנדרית וגם לא הגבלת גיל ולכן לא הייתה בעיה לשתף נשים, אשר שחקן על פי ניקוד של גברים. הליגה הארצית הייתה לא פחות מעניינת. למשל מפגשים בין קבוצות בוגרים ונוער מפרדס-חנה הסתיימו פעמיים בתיקו 3:3, עם שוויון במערכות 14:14 ורק הפרש של 7 נקודות קטנות הכריעו לטובת הבוגרים. (היו אבות ובנים אלא מול אלה). כך פרדס-חנה בוגרים זכתה בבכורה באזור הצפון, הנוער- במקום השני וזיכרון יעקב במקום השלישי. בדרום ניצחה אשדוד, כבעתיים במקום השני ו נבחרת נשים בשלישי.

באליפויות אשדוד ופרדס-חנה לא היו תהפוכות גדולות. בגילאי 12 ו 14 הובילו פרדס-חנאים, לעומת זאת ידם של שחקני אשדוד הייתה על העליונה בגיל עד 18. באליפות זו הופיע לראשונה ראובן מוזס. הוא תפס מקום 5-8, כמו חברו-יריבו הגדול בהמשך דרכם בנוער רמי שניידמן.

גם באליפות גברים אין הרבה חדש:

1. ויקטור יוסים
2. מיכאל שניידמן
3. פינחס אלישע- עוד עולה חדש מברה"מ
4. ניסים דוק

בזוגות:

1. ויקטור יוסים, מיכאל שניידמן
2. יהודה בן שימול, יצחק סרויה
3. פינחס אלישע, עזרא
4. ניסים דוק, מישל זירי.

הפעם החגיגה האמתית הייתה בנשים – 17 משתתפות! לראשונה השתתפה אווה אונגליק, אשר ניצחה בגמר את חיה גרינשטיין. פלומה רייכברט תפסה את המקום השלישי.

גם בזוגות נשים הייתה כמות מכובדת - 9 זוגות ! אווה וחייה משחקות ביחד ומנצחות. במקום השני מדינה אופיר ודבורה גפן – כן, דבורה, אשתו של גפן. פלומה רייכברט וטובי קוויל במקום השלישי.

באליפות פרדס-חנה השתתפו 53 בנים ובנות מ 7 מועדונים. בשנה זו לראשונה השתתפו בתחרות אמיר מוזס וגדי יגר. יריבות בינם על המגרש המשיכה במשך שנים מספר והמשחקים בין שני "האפרוחים" דאז ריתקו מסביבם את כל הנוכחים וחיממו את הלב. בין הבנות הבכורה הוכרעה במשחק בין אחיות פנינה ואירית בן שושן מפרדס-חנה- שתיהן אלופות ישראל לעתיד, כאשר הפעם אירית עוד רוכשת כבוד לאחות הגדולה. במקום השלישי זוכה עליזה מוזס- היום עליסה אשת- אף היא אלופת ישראל העתידית ומנכ"לית האיגוד הנוכחית.

ב 1977 נערכה אליפות ישראל הראשונה באופן רשמי. כמות המשתתפים הייתה מאוד מכובדת והתחרות נערכה ב 3 שלבים: תחרות פנימית במועדונים, בתי חצי גמר ובית הגמר- הכול בשיטת בתים, גם השלב הסופי. אין ספק שזו שיטת תחרות קשה עם הרבה משחקים, אך היא השיטה הצודקת ביותר. חוץ מזה, כולנו היינו רעבים לשחק. בבית הגמר - הרביעה הראשונה - ויקטור יוסים ניצח בצורה חלקה. אני ניצחתי את יצחק סרויה והפסדתי לפינחס אלישע, אשר הפסיד ליצחק. ביחס מערכות בין שלשתינו יצאתי שני, יצחק – שלישי ופינחס הרביעי.

בזוגות גברים יצחק סרויה וניסים דוק החלו לשחק ביחד וכך נוצר זוג שנתן לי ולויקטור קרב בכול תחרות שנפגשנו וכך הייה עד לפרישתי ממאבקים על המקומות הראשונים. ויקטור ואני ניצחנו בגמר. במקום השלישי זכו פינחס אלישע ויהודה בן שימול. גם נשים שיחקו בבתים. בית הגמר שלהן היה מורכב מ 6 שחקניות. חיה גרינשטיין נזקקה ל 3 מערכות רק במשחקה מול פלומה רייכברט, את יריבות האחרות היא ניצחה ב 2 מערכות. מקום שלישי תפסה אסתר אביחנה מאשדוד. פנינה בן שושן הייתה הרביעית. בזוגות מעורבים – השתתפו 10 זוגות- אני שיחקתי עם עולה חדשה מדרום אפריקה דיאן לוי (אתיחס אליה בהמשך) ובגמר ניצחנו את פלומה רייכברט עם ויקטור יוסים. חיה גרינשטיין ופינחס אלישע זכו במקום השלישי לפני מדינה אופיר ויהודה בן שימול.

שנת 1977 תיזכר כשנה הראשונה שדגל ישראל הונף בין דגלי המשתתפים באליפות עולם. הוזמנו להשתתף-דווקא בשבדיה. לא היה לאגודה כסף לשגר משלחת, לא היו ספונסרים, אך גם כסף לא יכול לעמוד מול הרצון! יוסף גפן, ויקטור יוסים ודוד זכריה מראשון לציון נסעו על חשבונם וחזרו עם חוויות. ויקטור ודוד שחקו, גפן וויקטור השתתפו בסמינר מאמנים (זאת, בעצם, הייתה התנסות הראשונה של ישראלים בסמינר מאמנים בינלאומי). גפן קשר הרבה קשרים בינלאומיים חשובים.

גולת הכותרת של 1977 היא, כמובן, ההשתתפות הראשונה שלנו במכביה – מכביה ה 10.

ברור שהשתתפות זו יצרה צורך דחוף להקים נבחרת ישראל. קיבלתי על עצמי את המשימה ונהייתי מאמן נבחרת ישראל הראשון בדמינטון . הייתי גם שחקן בה, לכן שימשתי, למעשה, כמאמן-שחקן. לא הייתה לנו מסגרת מובנת וקבועה לאימונים, אך היותנו חלק מין המשלחת הישראלית למכביה עזרה לנו רבות לקבל אולם, כדורים, תנאים מינימאליים ויכולנו להתאמן. בסוף הרכבתי נבחרת. זו הייתה תערובת מיוחדת במינה של עולים חדשים וצברים: 3 עולים מברה"מ – ויקטור יוסים, מיכאל שניידמן ופינחס אלישע ו-3 ילידי הארץ בני 14-16-ניסים דוק, יצחק סרויה ויהודה בן שימול. בנבחרת נשים הופיעו עולות חדשות מאנגליה, הולנד ודרום אפריקה - פלומה רייכברט, ויויאן מארוביץ, קרול סילמן ודיאן לוי ויחד איתן צבריות חיה גרינשטיין והנערה פנינה בן שושן. זכינו גם לחשיפה בתקשורת. אין לצפות שתקשורת אז הייתה מקצועית יותר מאשר היום. כמובן, כתבו בדמינטון עם ג'ו, כמובן, שכתבו עם הרבה שגיאות וסילופים. למשל, בראיון איתי לא אמרתי שאני מצפה לשלל מדליות, אך כתבו כך. ברור שלא יכולתי לצפות להישגים גדולים, הרי הינו רק בתחילת הדרך. ואכן זכינו במדליה אחת בלבד, מדלית ערד. אך זאת הייתה מדליה הראשונה לישראל במשחקי מכביות! אירועה מיוחד במינו, כמו מכביה, יוצר הרבה התרגשויות ורגעים מיוחדים שזוכרים אותם כל החיים. באופן אישי הייתי מאד גאה בכך, שלקחתי חלק פעיל בהתפתחות בדמינטון בארץ והצלחנו ללכד שחקנים-יהודים שעלו ארצה מפינות שונות באולם. אבל יותר מכך הייתי גאה שהצלחנו לגרום לצברים

ליהנות מהמשחק ולהביא אותם לרמה בינלאומית ובזמן קצר כל כך! כשהעמדנו באצטדיון בטכס הפתיחה אמר לי ניסים דוק: "אם לא אתה וג'ף היינו מגיעים לזה?!" דבריו ריגשו אותי מאד ומרגשים עד היום, כאשר אני נזכר בהם.

התרגשות אישית נוספת שלי הייתה בזמן ניגון ההמנון. עולה חדש מברית המועצות – עם כל המשמעויות שבכך – עומד בשורות משלחת ישראל, כנציגה באלימפיאדה של יהודים ומנגנים את המנונה של מדינת ישראל! הרגשתי שמנגנים את ההמנון לכבודי ובשבילי! אני מניח, שגם ניסים הרגיש כך. הרגשה כזאת, חוויה כזאת לא שוכחים לעולם!

זכיייה באותה מדליה היחידה הייתה בזוגות מעורבים. גם בזכיייה זו יש סיפור מעניין. מספר חודשים לפני המכביה ציפור קטנה לחשה לי באוזן שהגיע ארצה מדרום אפריקה שחקנית טובה והיא התמקמה בקיבוץ מעגן מיכאל, השוכן לא רחוק מפרדס-חנה. נסעתי לשם ומצעתי אותה. הזמנתי אותה לשחק בפרדס-חנה, היא נסעה איתי והתברר שאכן היא שחקנית טובה מאד. אחרי שמייק רפופורט עלה ארצה הוא סיפר לי שדיאן לוי הייתה בת זוגו במשחקי זוגות מעורבים בדרום אפריקה. אבל מייק הגיע אחרי המכביה. שיחקתי עם דיאן באליפות ישראל וניצחנו. החלטנו לשתף פעולה במשחקי מכביה והצלחנו לזכות בערד. אגב דיאן שחקה רק זוגות מעורבים, היא לא בדיוק הסבירה מדוע, הרי אז לא הייתה התמקצעות בסוג אחד של תחרויות. בוודאי לא אצלנו. רק אחרי שמשחקים הסתיימו התגלע העניין – דיאן הייתה בחודש רביעי להריונה. ניתן להגיד ששיחקנו בשלישיה. לצערנו אחרי הלידה דיאן הפסיקה לשחק.

תחרות זו נחרטה בזיכרוני גם מבחינה ספורטיבית. בחצי גמר התמודדנו עם זוג משבדיה – אווה אונגליק, ואשר עלתה ארצה אחרי המכביה, ובן זוגה אנגלהרדט. המשחק הייה מותח לעורך כל הדרך, ניקודה-ניקודה. הפסדנו במערכה שלישית בתוצאה 18:17. למרות להפסד אני חושב שזה הייה משחק הטוב בחיי, כי מאד רציתי לזכות במדליה עבור ישראל.

במשחק על מקום השלישי מול אחים קאופמן מדנמרק קרה דבר שניתן ללמוד ממנו הרבה. משחק הייה שוב מתוח, שוב נקודה-נקודה. בסוף מערכה השלישית לא הצלחתי להחזיר מספר הנחתות לפינה השמאלית שלי. בלהט המשחק לא קלטתי מה קורה. להזכירכם, באותם הזמנים למאמן או למישהו אחר אסור הייה לתת עצות לשחקן. הייתה לבד במלאכה. למזלי ויקטור ישב לא רחוק וכשה התקרבותי לכוונו לחש לי "זוז שמאלה". אני חושב שזה הדבר שהכריע, זוהי שמאלה, לקחתי 2 הנחתות הבאות וניצחנו את המשחק. סיפור זה מדגים כמה שדברים קטנים במשחק יכולים להיות חשובים. כדאי לשחקנים צעירים לזכור שמבחוץ לפעמים רואים דברים שלא רואים מבפנים וכדאי להקשיב לעצות מאמן או חבר מנוסה.